

ethvert Fald til, at den overdrevne Nydelse ikke skal brede sig mere end hidtil; og sfer dette, vil der derved være meget vundet; det vil bidrage til at højne Folket baade i økonomisk og moralsk Henseende. — Nu veed jeg nok, at der er blevet sagt, at dette Ord „Moral“ skurrer i Folkets Øre, det er et Ord, vi ikke maa bruge, men jeg vil dog tillade mig at protestere imod, at det skulde være, som der blev sagt, kompromitterende for Politikere at tale om Dyd og Moral. Jeg haaber ikke, at Politiken her i Landet skulde være sunket saa dybt, at det skulde være kompromitterende at tage moralske Hensyn ved Udarbejdelsen af vore Love. Jeg vil tværtimod hævde, at naar man, samtidig med at hjælpe Folk i økonomisk Henseende, ogsaa kunde bidrage til, at Moralen kunde hæve sig i Befolkningen, saa har man gjort en dobbelt god Gerning; men man skal jo, det indrømmer jeg, naar man staar her overfor dette Spørgsmaal, ikke alene tage Hensyn til de Interesser, som man kan have paa et enkelt Omraade, saaledes som jeg med Hensyn til Vedruelighedens, men man er ogsaa nødt til at tage almindelige politiske Hensyn, og jeg kan ikke se andet, end at det er sfer her. I Fjor protesterede jeg nemlig imod, at vi fik denne Skat, naar vi ikke fik tilsvarende Lettelser paa Nødvendighedsartikler for den almindelige Befolkning; men det sfer jo her; thi vi ville jo saa Lettelse paa Sukker, Ris og Petroleum. Jeg hører nu rigtignok, at der er dem, der ville paastaa, at Sukker er en Lutsusartikkel. Lad mig sige: ja vel, det er det; skønt jeg indrømmer ikke, at det passer, i ethvert Fald er det af den Slags Lutsusartikler, som jeg ønsker kunde blive lettere tilgængelige for den almindelige Befolkning, og jeg er overbevist om, at det vil bidrage ikke saa lidt mere end Bajerne til, at mangt et Maaltid kan glide bedre ned for Mennesker, som ikke have Raad til at anskaffe de dyrere Spisevarer. Der er blevet sagt, at de fattige Arbejdere i Bjerne vilde komme til at betale denne Skat. Ja jeg tænkte det nok; men hvis det havde været Brændevin, som der havde været Tale om, saa vilde man sige, at det er den fattige Arbejder paa Landet, som kommer til at betale Skatten. I Fjor hørte jeg rigtignok det ærede Medlem fra Middelfart (Henning Jensen) hævde, at det ikke var Arbejderne paa Landet, som betalte Brændevinen, men at det tværtimod mest var Arbejdsgiverne; men det har ikke noget at sige. Det samme ærede Medlem hævdede ogsaa i Fjor, at det ikke var Arbejderne i Bjerne, der betalte det bayerske Øl; i Mar er det blevet anderledes, og jeg tvivler ikke om, at hvis det

var Brændevin, der var Tale om, var det samme Tilfældet. Jeg tillader mig nu at betvivle, at det virkelig skal være de fattige Arbejdere i Bjerne, der nyde den største Del af det overmaade store Quantum bayersk Øl, som drikkes her i Landet — for henimod 20 Millioner Kroner — thi er det Tilfældet, at de fattige Arbejdere i Bjerne have Raad til at konsumere bayersk Øl for den største Del af disse 20 Millioner Kroner, saa ere de ikke saa fattige og elendig stillede, som det saa ofte gives Udseende af. Man kan ikke nægte — det er jo blevet skrevet og paastaet af Folk, som have Kendskab til det — at der er mange Arbejdere, eller i alt Fald en Del, som ikke nøjes med 2 à 3 Bajerere om Dagen, men som drikke en 14, 15, 16 à 17 Stykker. Jeg antager ikke, det er mange; men jo flere, der er af den Slags, desto mindre bayersk Øl bliver der til andre, og desto flere bliver der, som ikke nyde det. Jeg er overbevist om, at de allersfeste Arbejdere i Bjerne nyde ikke et større Quantum bayersk Øl, men at en større Part bliver nydt af saadanne enkelte, som have Raad til at drikke 12, 14, 16 eller mere, og for deres Skyld finder jeg ikke, der er Anledning til, at vi skulle være saa overdrevent hange for at lægge et Par Øre paa, naar de have Raad til denne overdrevne Nydelse. Det er, som jeg sagde før, at jeg antager ikke, at vi skulle opmuntre disse Folk til Nydelser, som de bruge til Overmaal. Ude paa Landet har det sfer ingen Betydning for Arbejderne, fordi de ikke drikke det, i ethvert Fald ikke det store Flerthal. Der bliver jo mulig nok drukket en Del hos de velstillede Gaardmænd, dem med en 6—9 Tdr. Hartkorn; men det er dog ikke dem, der skulle henregnes til de mindre bemidlede. Ville de nyde bayersk Øl, saa maa de finde sig i at betale, hvad det koster, og saa have de ogsaa Raad til det, men det store Flerthal paa Landet sender det ikke, og de fleste af dem bruge det heller ikke. Jeg haaber ikke, at disse Spaadomme skulle gaa i Opfyldelse, at Bayerskøl skal bredes ud over Landet, som der blev sagt af et æret Medlem forleden Dag, og at det skulde være heldigt, at det skulde brede sig paa de andre „simplere“ Ølsorters Bekostning, tværtimod, jeg tror, det var bedre, om Brugen af de andre Ølsorter skulde tiltage. Jeg er som sagt aldeles ikke enig med det ærede Medlem heri, saa lidt som i saa meget andet, men jeg er overbevist om, at det ikke vil komme til at gaa paa denne Maade, saafremt denne Foranstaltning og andre Foranstaltninger blive tagne for at forebygge Udbredelsen af Bayerskøl. Jeg kan heller